

Hur arbetar Umeå kommun med revitalisering av de nationella minoritetsspråken?

Inom förskola och skola, exempelvis:

- modersmålsundervisning
- språkduschar
- nyöppnad förskola Glaciären

Kulturen:

Olika aktiviteter och arrangemang med fokus på nationella minoriteter ex Skapande lördag, författarbesök, teater, dansföreställningar mm

Seniortorget, aktiviteter för äldre också fokus på språk och kultur

Biblioteket med hela sitt utbud

Arbetsgruppen för det minoritetspolitiska arbetet i Umeå kommun

Utbildning

Marie Folkesson Karling

Äldreomsorg

Anna Bergström

Kultur

Håkan Sandström

Fritid

Monica Svonni

Chef, minoritet

Magnus Burvall

Minoritetssamordnare

Aino Dahl

aino.dahl@umea.se

Minoritetssamordnare

Kristina Josephsson Hesse

kristina.hesse@umea.se

Fem nationella minoriteter i Umeå kommun

Judar

Jiddisch

Romer

(flera grupper)

Romani chib

(flera varieteter)

Samer

Samiska

(flera språk)

Sverigefinnar

Finska

Tornedalingar,

kväner och
lantalaiset

Meänkieli

(flera varieteter)

UK förvaltningsområde

Minoritetslagen 2009, 2018

- Grundskydd för minoritetskulturer och -språk i alla kommuner
 - Kommunen ska: informera om lagen, ge inflytande gm samråd, skydda och främja språk och kultur (fokus barn och unga), ge service på finska, meänkieli och samiska, anta mål och riktlinjer
- Förstärkt skydd i förvaltningsområde finska, meänkieli och samiska
 - Rätt att använda språken i kontakt med kommunen, rätt till förskola och äldreomsorg

Bibliotekslagen: Prioritera nationella minoriteter

Ändamål

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Prioriterade grupper

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

Umeå kommuns biblioteksplan 2024-2027

I biblioteksplanen står bland annat att folkbiblioteken ska ...

- tillhandahålla medier om de nationella minoriteterna och på minoritetsspråken.
- uppmärksamma nationella minoriteters högtidsdagar bibliotekslokaler och på bibliotekswebben.
- skapa förutsättningar för de prioriterade målgrupperna att påverka bibliotekens verksamhetsutveckling och utbud.
- skapa samråd med representanter för minoritetsspråken och andra språk för att vidareutveckla och bättre kunna erbjuda ett relevant , aktuellt mediebestånd samt kultur- och språkstärkande aktiviteter för vuxna och barn.
- eftersträva ett brett utbud av program för att nå olika målgrupper i kommunen.
- bibliotekspersonal ska ges möjlighet att fortbilda sig om de nationella minoriteternas historia, kultur och språk.
- verka för att alla barn får ta del av barnkultur, gärna i sitt närområde.

Exempel på bibliotekens aktiviteter 2023

- Språkcaféer på samiska och finska
- Sagostunder på meänkieli, samiska, finska
- Föreläsningar: ”Judarnas historia i Sverige” med Carl Henrik Carlsson, ”Samerna som försvann— en berättelse om samiskt osynliggörande” i samarbete med Amnesty Sápmi, ”Kolonial framtid i Norrland” med Åsa Össbo och ”Bygdesamer i Umeå” med Gudrun Norstedt.
- Författarbesök Rosa Liksom (Umeå stadsbibliotek i samarbete med Kultur för seniorer och Umeå kommuns samordnare för förvaltningsområde finska och meänkieli)
- Formverkstad i samarbete med judiska föreningen
- Medverkan på finsk-romsk kulturdag på samt Tornedalingarnas dag på Gammlia.
- Bokcirkeln *Finland i våra hjärtan*
- Uppmärksammande av nationella minoriteters högtidsdagar

Önskemål från samråd 2023

Synpunkter från tidigare samråd som vi inte har hunnit realisera:

- Berättarkvällar/Berättarkafé
- Filmkvällar med tema nationella minoriteter
- Skrivarworkshops: för att inspirera till att komma igång med egna berättelser och fästa dem på papper
- Önskemål om en gemensam dag för skola-bibliotek att lyfta de nationella minoriteterna. *Detta förslag tar vi vidare till skolbiblioteken och andra berörda*

Mediainköp

- Finska
- Samiska
- Meänkieli
- Romani
- Jiddisch
- Temaväskor
- Stadsbiblioteket / närbiblioteken

Foto: Anna Östman

Digitala tjänster

- Bläddra – e-böcker på nationella minoritetsspråk
- Finlandsinstitutet e-användare
- Pressreader
- Biblio
- Polarbibblo

